

WAT VINDEN DE BEWONERS VAN HET PROJECT “GENT SINT PIETERS”?

RESULTATEN VAN DE BEWONERSENQUÊTE

Tom Coppens
wetenschappelijk medewerker
Departement ASRO
Kasteelpark 51
3001Heverlee

email:
tom.coppens@asro.kuleuven.be

DOEL VAN DE ENQUÊTE

In het kader van een doctoraatsonderzoek aan de KU Leuven werd eind vorig jaar een enquête uitgevoerd bij de bewoners rond het project Gent Sint-Pieters. Het doctoraatsonderzoek heeft als doel om enerzijds bewonersprotest bij ruimtelijke projecten beter te begrijpen, en anderzijds om een aanpak voor conflictmanagement te ontwikkelen bij stadsvernieuwingsprojecten.

Het doel van deze enquête was om na te gaan hoe de bewoners denken over het nieuwe project in de Gentse stationsomgeving. Het project betreft ondermeer de vernieuwing en verbouwing van het station zelf, de bouw van een nieuw bus- en tramstation, de aanleg van een parking aan de Fabiolalaan en een verbindingsweg tussen deze parking en de R4, de ontwikkeling van een gemengd stedelijk programma langs de Fabiolalaan, de ontwikkeling van de achterkant van het station en de inrichting van het openbare domein.

Met deze enquête wensen we te onderzoeken wat de bewoners uit de buurt nu eigenlijk denken van dit nieuwe project. Hoe goed zijn ze eigenlijk op de hoogte van het nieuwe project? Denken ze dat het project van invloed zou zijn op hun woonsituatie? En zo ja, ervaren ze het als een verbetering voor hun situatie, of net een verslechtering? En indien ze ontevreden zijn met het project, wat was dan juist de oorzaak van deze ontevredenheid. En, als bewoners ontevreden zijn, gaan ze dan ook over tot protestacties?

WERKWIJZE VAN DE ENQUÊTE

De deelnemers van deze enquête werden als volgt geselecteerd. Eerst werd een adressenbestand opgemaakt van een zone van 100m rond de grenzen van de projectzone, of de zone waarvoor een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) werd opgemaakt. Bij het project Gent sint Pieters leverde dit ongeveer 1070 adressen op. Vervolgens werden door onze enquêteurs op het terrein één op de drie deurbellen geselecteerd. Tegelijk werden de adressen zonder woonfunctie (bv winkels, garages, enzovoort) geschrapt van de lijst. Hierdoor bleef er een lijst over van een 957-tal adressen met woonfunctie, waarvan er 308 uiteindelijk geselecteerd werden voor deelname.

Vervolgens hebben onze enquêteurs aangebeld aan al deze adressen. De vragenlijst werd samen met een bewoner overlopen. Zo werden er uiteindelijk 117 geldige enquêtes verzameld. Wanneer de bewoners niet open deden, werd op een ander tijdstip 's avonds of in het weekend terug gegaan. Zo werd aan elke deur minstens 5 aangebeld. Na 5 pogingen konden we voor 70 adressen nog steeds geen bewoner thuis vinden, waardoor ze als onbereikbaar werden opgegeven. Op 72 adressen wilden de bewoners liever niet meewerken aan de vragenlijst. Nog eens 49 adressen waren niet geldig. Deze moesten worden geschrapt omwille van leegstand of omwille van het feit dat het gebouw bij nadere inspectie toch geen woonfunctie had. Het totale aantal ongeldige adressen in de hele populatie wordt daardoor geschat op 150. Het onderzoek heeft een respons van 44%¹.

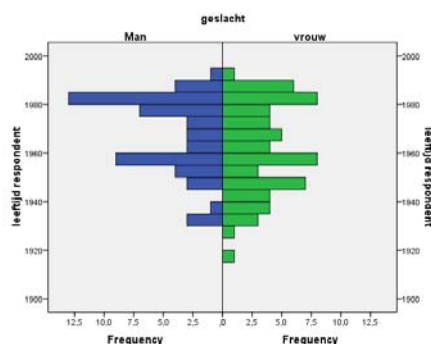
RESULTATEN

WIE DEED ER MEE?

Aan de enquête namen 54 mannen en 63 vrouwen deel. Gemiddeld wonen op elk adres 2,36 personen, terwijl 34% van de woningen door 1 persoon wordt bewoond. De respondenten wonen gemiddeld 13 jaar in hun woning en de gemiddelde leeftijd is 46 jaar. 54% van de respondenten is eigenaar, 46% is huurder.

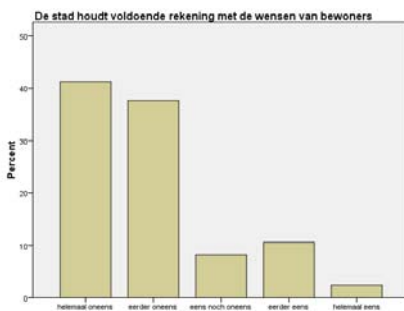
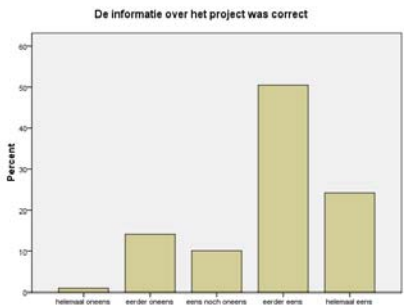
BUURTTEVREDENHEID

We vroegen de bewoners vooreerst of ze tevreden zijn over de buurt waarin ze wonen. Meer dan 91% van de bewoners tevreden over de buurt, waarvan 48% zelfs zeer tevreden is.

¹ Er kan daardoor met 90% zekerheid gesteld worden dat de resultaten afwijken van de werkelijkheid met maximaal -7 of +7 %.

PROJECTKENNIS

Op de vraag of de bewoners op de hoogte zijn van de plannen van het nieuwe project, antwoorden slechts 3 ondervraagden (ongeveer 3%) dat ze nog nooit gehoord hebben van het project. De overige 97% meent het project wel te kennen. De grote meerderheid acht zich zelfs goed (48,7%) of zeer goed (15,5%) op de hoogte van de plannen van het project.

In welke mate acht u zich op de hoogte van het nieuwe project Gent Sint Pieters?

	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>	<i>Cumulatief percentage</i>
nooit van gehoord	3	2,6	2,6
een beetje op de hoogte	8	6,8	9,4
matig op de hoogte	32	27,4	36,8
goed op de hoogte	57	48,7	85,5
zeer goed op de hoogte	17	14,5	100,0
Totaal	117	100,0	

Vervolgens vroegen we ze acht gemakkelijke en moeilijkere vragen over het project waarvan het antwoord in vorige informatiebrochures, nieuwsbrieven of bewonersbrieven van de stad was gegeven. Daaruit blijkt echter dat 8,8% geen enkel antwoord op de vragen kent, 16,8% het antwoord op 1 of 2 vragen kent, 36,3 % het antwoord op 3 of 4 vragen kent, 19,5 % het antwoord op 5 of 6 vragen kent, terwijl 18,6 % het antwoord op alle vragen kent. De groep die ofwel nog nooit gehoord heeft van het project, ofwel geen van alle vragen kent, is samen ongeveer 11% van alle bewoners.

Aantal juiste antwoorden op vragen over project

	<i>Aantal</i>	<i>Percentage</i>	<i>Cumulatief percentage</i>
geen enkele vraag	10	8,8	8,8
1 of 2 vragen	19	16,8	25,7
3 of 4 vragen	41	36,3	61,9
5 of 6 vragen	22	19,5	81,4
7 of 8 vragen	21	18,6	100,0
Totaal	113	100,0	

Wanneer gevraagd wordt waar de bewoners informatie gekregen hebben, dan lijken de bewoners- en nieuwsbrieven de meest voorkomende bron van informatie: 92% van de bewoners heeft haar of zijn informatie hier uit gehaald. De bewonersbrieven en nieuwsbrieven zijn volgens de 62% van de bewoners ook veruit de belangrijkste bron van informatie. Op de twee plaats komt de informatie uit het stadsmagazine van de stad Gent (gelezen door 65,5% van de ondervraagden). De website van het project is de derde belangrijkste bron van informatie (gelezen door 47,8% van de ondervraagden). Opvallend is dat de hoorzittingen voor slechts een klein aantal bewoners een bron van informatie is geweest (9%). Over het algemeen geldt ook dat de bewoners die de meeste bronnen raadplegen, ook het best geïnformeerd zijn.

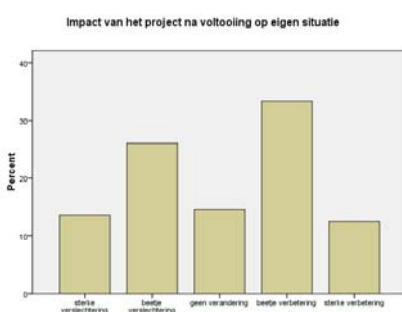
Hoe verkreeg u informatie over het project?

	Aantal keren vernoemd	Percentage	Percentage bewoners dat bron opgeeft
Bewoners- en nieuwsbrief	104	23,4%	92,0%
Stadsmagazine	74	16,7%	65,5%
klankbordgroep	31	7,0%	27,4%
infopunt	15	3,4%	13,3%
hoorzitting	40	9,0%	35,4%
streekkrant	41	9,2%	36,3%
website	54	12,2%	47,8%
andere websites	13	2,9%	11,5%
mails	11	2,5%	9,7%
tv	18	4,1%	15,9%
werfbezoek	15	3,4%	13,3%
werfpanelen	16	3,6%	14,2%
andere	12	2,7%	10,6%
Total	444	100,0%	392,9%

De meeste bewoners zijn tevreden tot zeer tevreden over de tijdigheid en de juistheid van de informatie die ze over het project kregen. Het is wel duidelijk dat de overgrote meerderheid van de bewoners vindt dat er tijdens de uitwerking van het project te weinig rekening is gehouden met de wensen van de bewoners.

IMPACT VAN DE WERKEN EN HET PROJECT OP DE EIGEN SITUATIE

Er werd aan de bewoners gevraagd of de huidige werf van het project een invloed heeft op hun woonsituatie. Daarbij is 44 % van de bewoners binnen een straal van 100m van het project van mening dat de werf geen effect heeft op hun woonsituatie. Voor 54 % betekent de werf echter overlast: 22% ervaart de werf als een sterke verslechtering van hun woonsituatie, terwijl voor 32% de situatie een beetje is verslechterd.

Vervolgens werd aan de bewoners gevraagd of ze van mening zijn of het project na voltooiing een verbetering of een verslechtering zal zijn voor hun woonsituatie. Omdat niet iedereen zich even goed kan voorstellen hoe het project er nu zal uitzien, en wat de effecten van het project zouden zijn, is er 13,5% van de bewoners die geen antwoord heeft op deze vraag. 40% van de ondervraagden ziet het project als een verbetering voor de eigen situatie, terwijl 34 % het project als een verslechtering van zijn of haar situatie ervaart. Voor 12,5% verandert er niet veel door het project aan de eigen woonsituatie.

Inwoners die denken dat het project voor hen een verslechtering zal zijn hebben een andere mening over de impact van het project dan inwoners die het project een verbetering vinden.

Diegenen die denken dat het project een verslechtering zal zijn denken vooral dat het project de buurt minder mooi zal maken, dat er door het project minder ruimte zal zijn om zich te ontspannen en dat door het project de vastgoedprijzen minder gunstig zullen evolueren.

De bewoners voor wie het project een verslechtering is, zijn doorgaans ook minder tevreden over de manier waarop het project tot stand is gekomen. Ze vinden dat het project minder noodzakelijk was voor de buurt.

De meerderheid van de bewoners van de buurt vinden overigens dat de stad Gent over het algemeen goede zaken doet voor haar bewoners, maar vinden ook dat de stad doorgaans geen rekening houdt met protest van de burgers.

PROTESTBEREIDHEID

Heeft u in het verleden deelgenomen aan protestacties?		
	Aantal	Percentage
niet geprotesteerd	79	70,5
deelgenomen aan protestacties	30	26,8
zelf protest georganiseerd	3	2,7
Total	112	100,0

Een van de doelen van deze studie was om te achterhalen waarom bewoners protesteren tegen ruimtelijke projecten in hun buurt. Daarom stelden we de vraag of bewoners in het verleden hadden geprotesteerd tegen het project Gent Sint Pieters en of ze dat van plan zijn in de toekomst.

Uit de bevraging blijkt dat ongeveer 29,5 % van de gezinnen in het verleden op één of andere manier heeft geprotesteerd tegen de plannen (oa door het ondertekenen van een petitie, het ophangen van een protestpamflet, deelname aan een demonstratie,...). Daarvan heeft 2,7% mee protest georganiseerd.

Zou u deelnemen aan protest gericht tegen het project?		
	Aantal	Percentage
geen protestbereidheid	62	55,4
deelnemen aan protestacties	46	41,1
zelf protest organiseren	4	3,6
Total	112	100,0

Verder blijkt dat op het moment van afname, 45% van de respondenten bereid om op één of andere manier protest aan te tekenen tegen het project (50 personen uit de steekproef). De groep die zou deelnemen aan protestacties is duidelijk gegroeid tot 41,1%.

Bewoners die een petitie tegen het project zouden ondertekenen doen dat echter niet altijd omdat ze denken dat het project een verslechtering is voor hun persoonlijke situatie. Sommigen zouden protestacties ondernemen omdat ze denken dat het project niet goed is voor de buurt, maar daarom niet onmiddellijk voor hun eigen woonsituatie. Anderen zouden dan weer ondertekenen uit solidariteit met andere bewoners.

Er zijn 21 (19%) bewoners die vroeger niet deelgenomen hebben aan protestacties, maar die dat in de toekomst wel zouden doen. Op basis van een statistische analyse kunnen we afleiden dat deze groep de impact van de werf beduidend nadeliger in schat dan de groep die niet zou overgaan tot protest. Een verklaring kan dus zijn dat deze bewoners door de impact van de werf pas beginnen nadenken zijn over de gevolgen van het project op hun woonsituatie.

Er is geen statistisch verband te vinden tussen de projectkennis en de protestbereidheid. Met andere woorden, zij die zouden protesteren zijn evengoed op de hoogte van het project als zij die niet zouden protesteren.

BESLUIT

De buurtbewoners van de stationsomgeving te Gent blijken zeer goed op de hoogte te zijn van het nieuwe stationsproject. Dit is zeker het resultaat van een intensieve informatiecampagne die sinds 2007 is opgestart. De bewoners zijn over het algemeen tevreden over de informatie die ze krijgen. Het is ook duidelijk dat ondanks de intensieve communicatie en het overleg met bewoners in de klankbordgroep, de grote meerderheid vindt dat er te weinig rekening wordt gehouden met de wensen van de bewoners bij de uitwerking van het project.

Uit de enquête blijkt ook dat het project Gent Sint-Pieters toch een omstreden project blijft onder de buurtbewoners. Een groot deel van de bewoners denkt dat het project een verbetering zal zijn voor hun situatie, maar een bijna even groot deel is van mening dat het een verslechtering zal zijn. De protestbereidheid is nog steeds vrij groot, en als iedereen doet wat hij of zij zegt², zou er vandaag meer protest zijn dan in het verleden. Uit onze analyse denken we dat dit vooral te maken heeft met de huidige impact van de werf.

---

² Het is immers niet zeker dat de intentie tot protest ook effectief gerealiseerd zou worden